

Uglasbena literarna poetika Cvetka Golarja (1879–1965) in njegovega sina Manka (1911–1988)

Izvleček

Pesmi obeh Golarjev skladatelji radi komponirajo in pevci radi pojejo. Med Cvetkovimi jih je uglasbenih 114. Najdemo jih v opusih slovenskih skladateljev za moške, mešane, mladinske, ženske in otroške zборе, samospeve, eno- ali dvoglasne pesmi idr. Posebnost je še opera na Cvetkovo besedilo Vdova Rošlinka (Udovica Rošlinka, Zagreb, 1931–1934), za komično opero hrvaškega skladatelja Antuna Dobronića. Med skladatelji, ki so največ komponirali na besedila Cvetka in Manka Golarja so: Emil Adamič, Danilo Bučar, Radovan Gobec, Adolf Groebming, Peter Jereb, Janez Kuhar, Anton Lajovic, Peter Lipar, Slavko Mihelčič, Vasilij Mirk, Ivan Ocvirk, Slavko Osterc, Josip Pavčič, Makso Pirnik, Ciril Pregelj, Stanko Prek, Stanko Premrl, Rado Simoniti, Ubald Vrabec, Martin Železnik itd. Čas ustvarjanja enega in drugega pesnika, oddaljenih skoraj pol stoletja, je segel daleč v real-socializem, ki se ga je Cvetko Golar že dotaknil z nekaterimi poetičnimi epopejami socialnega realizma (v literaturi). Čeprav je bila ta, zlasti še v otroški in tudi mladinski literaturi, poeziji, prav tako pa tudi v glasbi, še najbolj blag odsev tistih in takratnih socialističnih časov v umetnosti. Ugotovljenih je okoli 60 (61) glasbenih del na poezijo Manka Golarja.

Ključne besede: opusi slovenskih skladateljev, moški, mešani, mladinski, ženski in otroški zbori, samospevi, eno- in dvoglasne pesmi, opera Vdova Rošlinka (Udovica Rošlinka).

Abstract

The Musical Literary Poetics of Cvetko Golar (1879–1965) and his Son Manko (1911–1988)

Composers take pleasure in setting poems by both Golars to music and singers enjoy singing them. There are 114 of Cvetko's. They can be found in the opuses of Slovenian composers for male, mixed, youth, female and children's choirs, art songs, one- or

two-part songs etc. Another special feature is the opera based on Cvetko's text, The Widow Rošlinka (Udovica Rošlinka, Zagreb, 1931–1934), for the comic opera by the Croatian composer Antun Dobronić. Among composers who set most texts by Cvetko and Manko Golar to music are: Emil Adamič, Danilo Bučar, Radovan Gobec, Adolf Groebming, Peter Jereb, Janez Kuhar, Anton Lajovic, Peter Lipar, Slavko Mihelčič, Vasilij Mirk, Ivan Ocvirk, Slavko Osterc, Josip Pavčič, Makso Pirnik, Ciril Pregelj, Stanko Prek, Stanko Premrl, Rado Simoniti, Ubald Vrabec, Martin Železnik etc. The time of creativity of the two poets, almost half a century apart, reached far into socialist realism, which Cvetko Golar had already touched upon with some poetic epics of social realism (in literature), although this poetry, especially in children's and youth literature, but also in music, was still the mildest reflection of those and the then socialist times in art. About 60 (61) musical works based on the poetry of Manko Golar have been found.

Key words: *opuses of Slovene composers, male choirs, mixed choirs, youth choirs, female choirs, children's choirs, solo songs, one- and two-voice songs, Widow Rošlinka (Udovica Rošlinka) opera.*

Uvod

Cvetko Golar

Loški rojak in književnik **Cvetko Golar** se je rodil 4. maja 1879 v družini s sedmimi otroki v Gostecih pri Škofji Loki, nazadnje je živel, deloval in umrl (18. novembra 1965) v Ljutomeru, kjer je pokopan na tamkajšnjem osrednjem mestnem pokopališču. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. Tu je spoznal Otona Župančiča in Josipa Murna Aleksandrova, s katerim sta skupaj prebivala v ljubljanski Cukrarni. Ker gimnazije ni dokončal, se je na koncu 6. letnika preselil v Zagreb in tam urejal dijaški list *Nova nada*. Sicer je večino časa preživel v Ljubljani, kot novinar pa je deloval tudi v Celju. Tu je spoznal skladatelja Antona Lajovica (1878–1960). Nazadnje se je ustalil v Ljutomeru, kjer se je največ ukvarjal s čebelarstvom in sadjarstvom. Umetniško, poetsko pa je bil, kot že zapisano, sopotnik slovenske moderne, z močnimi prvinami folklorizma in vitalizma.¹

V pesmih je poudarjal čutnost in gorenjsko pokrajino.² V pripovedna dela s kmečko tematiko je rad vpletal mitologijo.³ Pisal je tudi ljudske igre⁴ in pesmi za

1 Nauk, ki razlaga vse živo z učinkovanjem življenjske sile, še zlasti v književnosti: uveljavljanje, poudarjanje življenjske moči v ustvarjalni dejavnosti.

2 Tako v: *Pisano polje*, 1910; *Rožni grm*, 1919; *Poletno klasje*, 1923; *Njiva zori*, 1927; *Jasne livade*, 1959; *Svatba na poljani*, 1978 idr.

3 Primer: *Dve nevesti*, 1908; *Kmečke povesti*, 1914; *Pastirjeva nevesta*, 1923; *Bratje in sestre v Gospodu: Sanje poletnega jutra*, 1925 idr.

4 *Vdova Rošlinka*, 1924–1925, uglasbil Antun Dobronić kot opero, 1934; *Zapeljivka*, 1931; *Dekle z rožmarinom*, 1931; *Dve nevesti*, 1932; *Ples v Trnovem*, 1942; *Slepe miši* (kasneje preimenovana v *Dva mlada para*) in enodejanke: *Njen soprog*, *Svatba dveh bratov*, *Take* so idr.

Rojstna hiša Cvetka Golarja v Gostecih pri Škofji Loki in spominska plošča na hiši.

(foto: Mili Križnar)

Cveto Golar. (vir: NUK, Grafična in slikovna zbirka)

otroke ter mladinske pesmi.⁵ Pisal je torej pesmi, novele, dramske igre in urejal časopise ter almanahе.⁶ Med drugim je objavljал tudi v ameriškem izseljenskem listu *Glas naroda*. V njegovem literarnem opusu je zaznati tudi motive, ki jih je povzemal iz kmečkega okolja, največkrat z območja Sorškega polja, od koder je tudi izhajal. Pesmi spominjajo na ljudske, saj je pisal o naravi, ljubezni, manj je v njih socialne vsebine. Njegova glavna poezija je zbrana v dveh knjigah: *Pisano polje* in *Rožni grm*, ki ju je ilustriral Maksim Gaspari (1883–1980).

Vsebinsko njegovih pesmi pogosto zaznamujejo motivi človeka, spojenega z naravo, kmečka preteklost in običaji pa tudi motivi trpljenja sodobnega delavca in okrutnost vojne. V kmečkih povestih Golar pogosto opisuje vsakdanje življenje gorenjskih kmetov, pastirjev in lovcev. V pripovedi sta vtakana ljudsko izročilo in vraževerje. Tako v zgodbah nastopajo tudi kače, hudiči in svetniki. To pogansko tradicijo združuje s krščansko simboliko. V *Pastirjevo nevesto* so vtakane pripovedi iz kmečkega življenja z bajeslovnimi vrlinami. Pomen Golarjeve poezije je tako dvojen: s knjigo *Bratje in sestre v Gospodu* je prikazal dobo boemstva⁷ in moderne. Vrsto člankov je posvetil (literarnima) prijateljema Murnu in Župančiču.

Vseskozi je pisal tudi pesmi za otroke. Zbral in izdal jih je v knjigi *Veseli svatje*. Tudi te pripovedujejo o kmečkem delu in božjem blagoslovu, v otroku pa želijo vzbuditi spoštovanje do delavca. Njegova slikanica z verzi za najmlajše *Razposajena* (1943) govori o razposajenosti otrok, ki jih zaradi neposlušnosti

5 Med njimi: *Veseli svatje*, 1942; *Razposajenci*, 1943; *Srp in klas*, 1950; *Čez loke in potoke*, 1956 idr.

6 Med drugimi: *Domovina*, *Novi slovenski štajerec*, *Naš list*, *Na novih potih*, *Ljubljanski zvon* idr.

7 Iz franc.: bohème: neurejen, lahкотen ali pustolovski način življenja.

doleti kazen. V zbirki *Srp in klas* se po (zadnji) vojni pokloni delavcu in njegovi politični ideologiji. Njegova zadnja knjiga ima naslov *Čez loke in potoke* (1956). Ustvarjal in izdajal je tudi pod psevdonimi: Baroda, Janez Jalen, Gosteški, Demeter C. G., Demeter F. G., G. P. ali Tabor.

Cvetko Golar je torej pisal pesmi o naravi in ljubezni, manj socialne, krajšo prozo, članke, ocene in poročila, ljudske igre, uredil je več antologij. Prevajal je iz ruščine, nemščine, hrvaščine oziroma srbsčine: staro kitajsko liriko, ruske pravljice in romantične pesnike, prevedel je Sofoklejevo *Antigono* in Nušičevo *Občinsko dete*. Za naše skladatelje in gledališča je poslovenil veliko lirskih pesmi za *samospeve* in *zbores* ter *operne* in *operetne librete*. Prav tako Golarju poleg preproste čustvenosti ne moremo odrekati pvnosti in zvočnosti. Zato ne prese- neča, da so po njegovih verzih radi segali skladatelji, zlasti Danilo Bučar, Emil Adamič in Peter Jereb, ki so njegove pesmi uglasbili; Jereb je med drugim uglasbil priljubljeni, že skoraj ponarodeli *Pelin roža* in *O kresu* (obe *moški zbor*).

Golarjeve pesmi so take, da jih skladatelji radi komponirajo in pevci radi pre- pevajo. Njegovi teksti so zelo spevni. Golarjeva šegava in vedra besedila sklada- telji radi uporabljajo za librete svojih vokalnih ali/in vokalno-instrumentalnih skladb. Med njimi je bil prvi Emil Adamič (1877–1936), plodovit skladatelj, ki je uglasbil okoli 40 Golarjevih pesmi. Drugi je bil Peter Jereb (1868–1951). Tudi ta je uglasbil precej Golarjevih besedil (okoli 20), med njimi je najbolj popularna *Pelin roža*. Danilo Bučar (1896–1971) jih ima več kot 40. Mariborčan Heribert Svetel (1895–1962) slovi po skladbah na Golarjeve tekste za soliste, duete pa tudi za ženske in mešane zbores. Golarjeva poezija živi dvojno življenje: kot tekst v knjigah in kot predloga za kompozicije mnogih naših skladateljev.

Manko Golar

Manko Golar je sin Cvetka Golarja, živečega in delujočega daleč od rodne Škofje Loke. Njegova literarna dejavnost je segala na področje mladinskega pesništva, pripovedništva in pedagogike. Bil pa je predvsem pesnik. Rojen je bil v Münchnu (24. 3. 1911), delovno se je kot učitelj in ravnatelj selil in deloval od Ptuja, Ljutomera, Gornje Radgone do Radencev. Umrli je v Murski Soboti (19. 10. 1988), pokopan je na osrednjem gornjeradgonskem pokopališču. Otroštvo je preživel v Ljutomeru, tam je končal osnovno in meščansko šolo, učiteljske pa v Ljubljani. Nekaj časa je poučeval v Križevcih pri Ljutomeru. Nato se je vpisal na Višjo peda- goško šolo v Zagrebu. Leta 1939 je tam končal študij slavistike in nato kot pred- metni učitelj služboval na Ptuj in v Ljutomeru. Leta 1941 je bil z družino izgnan v hrvaški Sisak. Ko je po nekaj tednih pribežal v Ljubljano, se je preživljal kot progovni delavec. Italijani so ga kmalu zaprli, v letih 1942–1943 je bil v italijanski internaciji v taboriščih na Rabu, v Monigi in Gonarsu. Po vojni se je 1945 vrnil v Ljutomer, kjer je poučeval na nižji gimnaziji. Bil je tudi ravnatelj nižje gimnazije v Gornji Radgoni in Radencih. Za razliko od očeta se je poleg pisanja

pesmi ukvarjal še z glasbo. Ustanovil je moški pevski zbor, s katerim je nastopal na festivalih *Bratstvo in enotnost* ter nekajkrat tudi pred takratnim predsednikom države Titom.

Začetek njegovega literarnega ustvarjanja sega že v mladostniška leta, pisal je pesmi, veliko je uglasbenih. Pesmi in zgodbe je objavljala v mladinskih listih, po letu 1945 je objavljala predvsem pesmi za otroke,⁸ dramatiko – mladinske igre⁹ – spominsko prozo,¹⁰ literarne reportaže, spomine, članke, glose, polemike ... Tudi njegovi motivi pesmi (tako kot očetovi) opisujejo življenje otrok na podeželju. Vanje se vpletajo pretanjenе podo-be narave ter idealizirani prizori kmečkega življenja v Prlekiji. Večinoma je pisal po resničnih dogodkih. Njegove zgodbe so humorne in poučne. Svoja dela je objavljala v revijah *Naš rod*, *Mladop jutro*, *Naša radost*, *Zvonček*, *Razori* in *Mladinski list* (Chicago). Po letu 1945 je sodeloval še pri *Cicibanu*, *Kurirčku*, *Pionirju*, *Pionirskem listu*, *Mavrici*, *Najdihojci*, *Vrtcu*, *Galebu* (Trst), *Mladem rodu* (Celovec) in *The Voice of Youth* (Chicago).

Skoraj 50 pesmi Manka Golarja je uglasbilo večje število slovenskih skladateljev. Med njimi največ Slavko Mihelčič (1912–2000), Janez Kuhar (1911–1997), Rado Simoniti (1914–1981), Stanko Premrl (1880–1965), Makso Pirnik (1902–1993), Stanko Prek (1915–1999), Matija Tomc (1899–1986), Ciril Pregelj (1887–1966), Radovan Gobec (1909–1995) idr.

Literarna poetika Manka Golarja je pestra in raznolika, čeprav zožena na otroško in mladinsko poezijo. Zato pa jo je uglasbilo veliko večje število slovenskih skladateljev, vendar s po manj enotami, opusov kot očeta Cvetka Golarja. Čas ustvarjanja enega in drugega pesnika je bil v razmiku skoraj pol stoletja. Tudi čas Manka Golarja je segel daleč v realsocializem, ki se ga je njegov oče tudi že dotaknil z nekaterimi poetičnimi epopejami socialnega realizma. Čeprav je bil ta, zlasti še v otroški kot mladinski literaturi, poeziji, prav tako pa tudi v glasbi, še najbolj blag odsev takratnih socialističnih časov v umetnosti.

Kip Manka Golarja v Gornji Radgoni. (Wikipedija)

8 Npr. *Gode čriček*, 1958 (knjižna izdaja); *Pozabljeni dan*, 1967 (pesniška zbirka); *Jaše k nam zeleni Jurij*, 1969 (zbirka pesmi, knjižna izdaja in TV-oddaja) idr.

9 *Jelka žari*, 1952; *Počastimo domovino*, 1981 idr.

10 Primer: *Okrogle o Veržencih*, 1973 (TV- nadaljevanka); *Verženci*, 1982; *Bobi v laškem ujetništvu*, 1985; *Deček z jabolki*, 1988 (na naslovnici je slika Frana Klemenčiča *Deček z jabolki*, deček na sliki pa je Manko Golar v otroških letih, portret) idr.

Raziskava uglasbenih del Cvetka in Manka Golarja

Metoda tokratnega raziskovalnega dela je segla na vsa razpoložljiva arhivska izhodišča, kjerkoli se je pričakovalo glasbene, tj. notne zapise, glasbo na besedila (tekste) ali in ne samo morebitne insinuacije, kaj in kje bi se lahko našlo in kar bi dalo slutiti, da gre za glasbo na omenjena besedila. Pri tem sem razdelil oba avtorja besedil ter tudi tako želel razdeliti morebitno vsebinsko (gorenjsko, /škofje/ loško in negorenjsko, neškofjeloško) raznolikost določene glasbe. Seveda gre v teh primerih za izključno programsko glasbo, še več: za vokalno ali/in vokalno inštrumentalno glasbo. Po sistematiki UDK¹¹ jih razvrščam po abecednem vrstnem redu naslovov.

Cvetko Golar (avtor izvirnega besedila ali prevoda):

Ah, tako /mi je/ prešla /mi je/ mladost (Aleksij Vasiljevič Koljcov, prevod C.

Golar), samospev za glas in klavir, Anton Lajovic (v: *Album samospevov*, 14.);

Ali ne izhaja jasna zarja, moški zbor, Emil Adamič;

Ali res?, Danilo Bučar;

April, mešani zbor, Emil Adamič; Risto Savin (= Friderik Širca);

Bela breza se zdramila, mešani zbor, Emil Adamič (v: *Novi akordi* 10/1910, št. 3, str. 1–4);

Bela hišica, moški zbor, Ciril Pregelj;

Bela rdeča je gredica, moški zbor, Zorko Prelovec;

Bog daj!, moški zbor, Emil Adamič;

Boj dveh palčkov, Vilko Ukmar;

Bor devojka je sadila,¹² Matija Bravničar;

Burja, mešani zbor, Danilo Bučar;

Cveti /, cveti/ rožica, samospev (August Harambašić, prevod C. Golar),

Anton Lajovic (v: *Novi akordi* 9/1910, št. 1 str. 4–5); Martin Železnik;

Čarne tvoje so oči, za glas in klavir, Risto Savin (= Friderik Širca; v: *Samospevi* 5. zv.);

Da sem jaz Jezus, samospev, Marij Kogoj;

Dekle med rožami, moški zbor, Peter Jereb; Ivan Ocvirk; Josip Pavčič;

Dekle, v rdečih tulpah, Danilo Bučar; Josip Pavčič, samospev; Pavel Rasberger;

Dekliška narodna, Ivan Grbec;

Delavec, za glas in klavir (samospev), Danilo Bučar, za množični zbor ali /en/ sam glas in klavir; Adolf Groebming, za bariton in klavir (samospev);

Stanko Premrl; moški zbor, Vilko Ukmar; Martin Železnik;

Delavska budnica, moški zbor, Anton Schwab;

Deset pesmi, za glas in klavir (str. 17, 19);

Devet samospevov, Anton Lajovic;

¹¹ UDK = Univerzalna decimalna klasifikacija.

¹² Cikel pesmi *Iz bosanskega perivoja* (vrta, parka).

Devica Peregrina (Pesem o devici Peregrini), samospev za glas in klavir; Slavko Osterc;

Deviška, moški zbor, Franc Slabe; ženski zbor, Franc Slabe;

Diši cvetoča detelja, mladinski zbor, Ciril Pregelj;

Domovina, mešani zbor, Ivan Ocvirk;

Dragemu so se oči skalile,¹³ ženski zbor in klavir, Emil Adamič;

Ga-ga (iz *Otroških pesmi* XI/11), za otroški /= ženski/ zbor in klavir Emil Adamič (v: *Novi akordi* 13/1913, št. 5, str. 44); otroški zbor in klavir (rkp.), Anton Jobst; otroški zbor (enoglasno) in klavir, Janez Kuhar (v: *Otroški zbori* 3. zv., str. 17), mešani zbor, Peter Lipar;

Gozdni vir, moški zbor, Ubald Vrabec;

Gre mladenič in Boga poprosi,¹⁴ za glas in klavir (samospev), Anton Dolinar;

Grob na polju, Matija Bravničar (iz *Treh pesmi*); za moški zbor in klavir, Heribert Svetel;

Grozdje zori, mešani zbor, Ivan Šček;

Hrepenenje (Li-Tai-Po, prevod C. Golar), mešani zbor in klavir, Mihael Rožanc;

Iz žarkov, mešani zbor, Vasilij Mirk;

Jadra/Poljska pesem, moški zbor, Martin Železnik;

Japonski motiv, za glas in klavir, Marijan Lipovšek;¹⁵

Javor in Majda, samospev (sopran in godalni orkester s tolkali), Slavko Osterc;

Jesenska, Danilo Bučar;

Jezdec, 3-glasni otroški zbor, Karol Pahor; /triglasni/ mladinski zbor, Alojzij Šonc; Demetrij Žebre;

Jutranje zdravje, mešani zbor, Oskar Dev;

Jutro, mešani zbor, Karlo Adamič; moški zbor, Peter Jereb (v: *Novi akordi* 12/1912, št. 4, str. 36); mešani zbor, Fran Ksaver Mlinar-Cigale; Martin Železnik;

Kam si šla?, mešani zbor, Peter Jereb; moški zbor, Janko Ravnik;

Kitajski motiv, samospev, Vasilij Mirk;

Kje si, dragi, da te ni,¹⁶ (za 2 glasova in klavir = ženski zbor in klavir), Emil Adamič (v: *Novi akordi*, 13/2014, št. 1, str. 5–8); ženski zbor, Danilo Bučar;

Kladivo, moški zbor, Slavko Mihelčič; ženski zbor, Slavko Mihelčič (v: *Devet ženskih zborov*, str. 10);

Kmečka svatba, moški zbor, Emil Hochreiter;

Kmetova molitev, moški zbor, Martin Železnik;

Konja jezdi aga, mešani zbor, Slavko Osterc;

Konja jezdi Hasan-aga, mešani zbor, Emil Adamič; Peter Lipar;

13 Prav tam.

14 Prav tam.

15 V: *Jugoslovenska solo-pesma* III, str. 61–64.

16 Iz *bosanskega perivoja* (vrta, parka).

6

O KRESU.
(Cvetko Golar).

Peter Jereb

Počasi Škr-jan - - - čkov,

pp il - hrič je škr-jan - čkov,

roz in ži - ta glas,

p mf roz in ži - ta glas, za - rač od

gobri - ca in si - nji - ne, po - la - tri dan od -

ha - ja čer pla - ri - - ne in v sari - je se ka - vi - ja

p plavi lan in klaj. O. mo - ier duh ja - na. V do -

pp mf v do -

Začetek Jerebove uglasbitve Golarjeve pesmi *O kresu* za moški zbor a cappella.

(v: Zbirka slovenskih zborov, str. 6–8).

Kregatata se baba in devojka,¹⁷ moški zbor, Emil Adamič;

Kresno jutro, mešani zbor, Ubald Vrabec;

Majolčica, Danilo Bučar; moški zbor, Peter Jereb; Emil Komel; moški zbor, Viktor Mihelčič; mešani zbor, Vasilij Mirk; moški zbor, Ivan Ocvirk; (iz *Treh moški zborov*), Josip Pavčič; Anton Svetek; Vinko Vodopivec;

Mak žari, Danilo Bučar; samospev, Benjamin Ipavec; moški zbor, Mihael Rožanc;

Mati in dete (Apollon Nikolaj Majkov, prevod C. Golar), samospev za glas in klavir, Anton Lajovic (v: *Album samospevov* 21 in *Novi akordi* 8/1909, št. 6, str. 64–66);

Med žitom in klasjem, za glas in klavir (v: *Osem samospevov*, str. 18), Ciril Pregelj; moški zbor, Anton Svetek;

Mlad junak po vasi jezdi,¹⁸ mešani zbor, Emil Adamič;

¹⁷ Prav tam.

¹⁸ Prav tam.

70

"Zbori" 1926
II. letnik, št. 12, 6.

PELIN ROŽA.
(Cvetko Golar.)

Albko. *me.* *Peter Jereb.*
Moški zbor. *Albko.*

Pin - tič, polin - ra - zu oretja grenko, jojine, jojine, joj - me, to ni
vojski bo vo - so - lo! Ljubico dobiš o - kroglo, tenko, tenko, tenko,
grenkojeno, grenkojeno, grenkojeno grlo bo gr - me - la
Fari - tič, sto zvezd - labili ti za - si - je, jojine, jojine, joj - me
Čredje srca ti rzhil je, pesem te zasiblje v mi - le - sarje, hkrutikna
ore tje rzhilje - za ziblje r mile sarje, hkrutikna jok,
jok hkrutikna jok in zidha - va rje, jok in zidha - va
hkrutikna jok in zidha - va rje, jok in zidha - va

Pelin roža, besedilo Cvetko Golar, uglasbitev za moški zbor Peter Jereb.

(v: Zbori II/1926, št. 12, str. 70)

Mlada pesem, moški zbor, Emil Adamič; Danilo Bučar; Adolf Groebming; za glas in klavir, Josip Pavčič; moški zbor, Ciril Pregelj; Ciril Vremšak;
Močno srce je mlado, Danilo Bučar;
Morska pesem, samospev, Slavko Osterc;
Napitnica, moški zbor, Peter Jereb;
Narodna, Emil Adamič; moški zbor, Peter Jereb; Marij Kogoj;
Nočne poti (prev.), samospev, Anton Lajovic;
Norčeva jesenska pesem (Otto Julius Bierbaum, prevod C. Golar), samospev za glas in klavir, Anton Lajovic (v: *Album samospevov* 6);
Oj, polje razcveteno, mešani zbor, Ivan Ocvirk;
Oj, slovenska zemljica, moški zbor, Fran Ferjančič; Vasilij Mirk;
O kresu, moški zbor, Peter Jereb;
Pa dekle pšeničko žanje, moški zbor, Franc Rapotec;
Paganka, Danilo Bučar;
Pelin roža, moški zbor, Peter Jereb;

Peljemo devojko s kraljevega dvora,¹⁹ Emil Adamič; Marij Kogoj;
Pesem (Aleksij Vasiljevič Koljcov, prevod C. Golar), Danilo Bučar; za glas in klavir (samospjev), E. Grisold; 2 glasova (= ženski zbor) in klavir Anton Lajovic (v: *Novi akordi* 7/1909, št. 4/5, str. 53–59);
Pesem o beli hišici, moški zbor, Emil Adamič; samospjev, Pavel Rasberger;
Pesem o čmrlju, mešani zbor, Breda Šček; mladinski zbor, Vilko Ukmar;
Pesemca o kosu, moški zbor, Emil Adamič; Danilo Bučar; mešani zbor, Adolf Groebming;
Pisane poljane, mešani zbor, Vasilij Mirk;
Poj, petelin, zoro mi naznani,²⁰ (v: *Iz bosanskega perivoja*, prevod C. Golar), za 2 glasova (= ženski zbor in klavir), Emil Adamič, (v: *Novi akordi* 12/1912, št. 1, str. 4–6);
Poletno jutro, samospjev, Pavel Rasberger; moški zbor, Ivan Ocvirk;
Polje spi ..., mešani zbor, Ivan Ocvirk;
Poljska pesem, Danilo Bučar; mešani zbor, Janko Ravnik, Martin Železnik;
Polnočno sonce, Danilo Bučar;
Polonica, moški zbor (a cappella), Emil Adamič (v: *Novi akordi* 11/1912, št. 2, str. 24); moški zbor, Ivan Ocvirk; mešani zbor, Mihael Rožanc;
Pomladni pozdrav, mešani zbor, Anton Lavrin; moški zbor, Ubald Vrabec;
Pomladni sen, moški zbor, Emil Adamič;
Pomladni viharji, moški zbor, Oskar Dev;
Prleška koračnica, Anton Kosi;
Ptičja svatba, mešani zbor, Vinko Vodopivec; Avgust Živko;
Rad bi umrl, moški zbor, Adolf Groebming;
Rdeča tulpa vsa je zažarela,²¹ mešani zbor, Ubald Vrabec;
Sam, moški zbor, Danilo Bučar; samospjev, Vasilij Mirk;
Sejalec, Danilo Bučar;
Serenada (Aleksander Sergejevič Puškin, prevod C. Golar), samospjev za glas in klavir, Anton Lajovic (v: *Album samospევov* 19 in *Novi akordi* 7/1907, št. 2, str. 17–20);
Setev, mešani zbor, Peter Lipar (v: *Zbori* 2. zv., str. 14); mladinski zbor, Peter Lipar; ženski zbor, Peter Lipar; mešani zbor, Ivan Ocvirk; Stanko Premrl;
So/l/nce sije, zeleni livada,²² ženski zbor in klavir, Emil Adamič; moški zbor, Danilo Bučar;
So/l/nce v zenitu, moški zbor, Janko Ravnik;
Svatba na poljani (Aleksij Vasiljevič Koljcov, prevod C. Golar), mešani zbor, Oskar Dev; mešani zbor a cappella,²³ Anton Jobst; samospjev, Anton Lajovic; mešani zbor, Vasilij Mirk; Stanko Premrl;

19 Prav tam.

20 Prav tam..

21 Prav tam.

22 Prav tam.

23 Brez spremljave.

Štiri vesele koračnice, mešani zbor, Vinko Vodopivec;
Tri pesmi, Anton Lajovic;
Vdova Rošlinka, opera, Antun Dobronić (Zagreb, HZK, Zagreb, 1934);
Veter veje (Aleksij Vasiljevič Koljcov, prevod C. Golar), samospev za glas in klavir, Anton Lajovic (v: *Album samospevov* 20 in *Novi akordi* 8/1909, št. 5, str. 54–56);
Vihar svobode, moški zbor, Emil Adamič;
Vijola, Emil Adamič;
Voščilo, Danilo Bučar;
Vsa planina bliska se,²⁴ moški zbor, Peter Jereb;
Zacvela je roža (Gustav Falke, prevod C. Golar), samospev za glas in klavir Anton Lajovic (v: *Album samospevov* 1);
Zapoj mi pesem, dekle, moški zbor, Zorko Prelovec;
Zarja se zlati nad lesom, moški zbor, Emil Adamič;
Zaton, Danilo Bučar;
Zdaj blešče se naši grički, mladinski zbor, Anton Dolinar;
Z daljn/j/ega je morja (Apollon Nikolaj Majkov, prevod C. Golar), mešani zbor (a cappella), Anton Lajovic (v: *Novi akordi* 9/1910, št. 6, str. 73–74);
Zgodaj vstala mlada je devojka,²⁵ ženski zbor in klavir, Emil Adamič;
Zgodaj zjutraj, pionirski = mladinski ali ženski zbor, Ciril Pregelj;
Zimsko jutro, mešani zbor, Ivan Ocvirk;
Zvezde, moški zbor a cappella, Anton Jobst;
Že plapolajo, Ivan Grbec.

Manko Golar (avtor besedila):

Breza, mladinski zbor, Matija Tomc;
Čriček, (poje), čriček ..., otroški zbor in klavir, Janez Kuhar (v: *Otroški zbori s klavirjem* 1. zv.); mladinski zbor in klavir, Slavko Mihelčič (v: *Otroški zbori* II); otroški zbor, 1-glasno, Makso Pirnik; mladinski zbor, Ciril Pregelj;
Dekliška, moški zbor, Danilo Bučar;
Domovina, mladinski zbor, Ciril Pregelj;
Ej, topla pomlad, mladinski zbor, 1-glasni in klavir; Janez Kuhar (v: *Otroški zbori s klavirjem* 3. zv., str. 9);
Gostija v goricah, otroški zbor (enoglasno) in klavir, Janko Pribošič;
Hej, konjiček, mladinski zbor, Matija Tomc;
Jaše k nam zeleni Jurij, mešani zbor, Rado Simoniti;
Kaj je s čričkom, 1-glasno in klavir, Janez Kuhar;
Klopotec, /mešani/ mladinski zbor, Slavko Mihelčič; mladinski zbor, Radovan Gobec;

²⁴ Iz bosanskega perivoja (vrta, parka).

²⁵ Prav tam.

Ko prispe pomlad, otroški zbor in klavir, Janez Kuhar (v: *Otroški zbori s klavirjem* 1. zv.);
Kraguljčki, mladinski zbor, Matija Tomc;
Le vijte se, zastave, mladinski zbor in klavir, Janez Kuhar;
Majski dan, mladinski zbor s spremljavo – klavirjem (1-glasno), Ciril Pregelj;
Majski raj, mladinski zbor in klavir, Ciril Pregelj;
Marko vozi barko, mladinski zbor in klavir, Slavko Mihelčič (v: *Otroški zbori* II);
Medo (skače) pleše, mešani zbor, Slavko Mihelčič;
Mica izpod brega, mladinski zbor, Stanko Premrl;
Mlada pesem, mladinski zbor, Danilo Bučar; 1-glasno, Janez Kuhar (v: *Skladbe za otroški zbor* 7. zv.);
Naš muc, /enoglasni/ otroški zbor in klavir, Janez Kuhar (v: *Otroški zbori s klavirjem* 1. zv.);
Ne klonite, moški zbor, Karel Boštjančič;
Pesem revolucije, /mešani/ mladinski zbor /4-glasno/, Radovan Gobec;
Ponosno zrimo, množični zbor, Peter Lipar;
Pozdrav partiji, mešani zbor in godba na pihala, Emil Glavnik;
Prvi maj, 1-glasno in klavir, Jani Golob;
Pust v Prlekiji, mladinski zbor, Vilko Ukmar;
Slavček, mladinski ali ženski zbor, Matjaž Smolinsky;
Strah, ženski zbor, Slavko Mihelčič;
Svoboda, mladinski zbor, Radovan Gobec; moški zbor, Viktor Mihelčič;
Škrjanček, mešani zbor, Ivan Šček; mešani zbor, Samo Vremšak; moški zbor, Viktor Mihelčič;
Tanja čara, glas in klavir, Zlatan Vauda;²⁶
Teče muren, otroški zbor s klavirjem, Viktor Mihelčič;
Te tvoje oči, moški zbor, Danilo Bučar; moški zbor, Slavko Mihelčič;
Titu za rojstni dan, 1-glasno in klavir, Janez Kuhar;
Trije fantje, mladinski zbor, Radovan Gobec;
Trije petelinčki, glas in klavir, Albin Weingerl;
Uspavanka, mladinski zbor, Slavko Mihelčič;
Vabilo, mladinski zbor, Stanko Prek;
Večer na vasi, moški zbor, Matija Tomc;
Vesela gorica, mešani zbor, Radovan Gobec;
Veter veje, mladinski (1-glasno) zbor, Matija Tomc;
V goricah, mešani zbor, Slavko Mihelčič;
Vino, moški zbor, Emil Glavnik;
Vse dolge noči, mladinski zbor, Danilo Bučar; ženski zbor, Danilo Bučar; mešani zbor, Slavko Mihelčič; ženski zbor, Slavko Mihelčič; Rado Simoniti;
Zajček skače, mladinski zbor (1-glasno), Janez Kuhar; otroški zbor in klavir (v: *Otroški zbori s klavirjem* 1. zv.);

²⁶ V: *Jugoslovenska solo-pesma*, 1970, str. 76–78.

Zapojmo Tito, množični zbor in godba na pihala, Emil Glavnik;
Zborovanje, mešani zbor, Radovan Gobec;
Zimska, mladinski zbor, Ivan Grbec;
Žalostna zgodba, glas in klavir, Marijan Lipovšek.

Ugotovitve, rezultati

Pesniški opus Cvetka Golarja je nedvomno večji in bolj raznolik od sinovega. Zato ni čudno, da je v tem primeru uglasbenih kar **114** njegovih **pesmi**: izvirne, avtorske in prevodi.²⁷ Med njimi najdemo take, ki so večkrat uglasbene za različne zasedbe. Med njimi so *Dekle med rožami*, *Dekle v rdečih tulpah*, *Delavec*, *Ga-ga*, *Jezdec*, *Jutro*, *Konja jezdi Hasan-aga*, *Majolčica*, *Mak žari*, *Mlada pesem*, *Narodna*, *Setev*, *Svatba na poljani*, *Štiri vesele koračnice* idr.; zanje je ugotovljeno, da se pojavijo v opusih slovenskih skladateljev med tri do osemkrat. Med njimi je največ – 51 – *moških zborov* (a cappella ali/in s spremljavo), 42 *mešanih zborov* (a cappella ali/in s spremljavo), 27 *samospevov* (med njimi je tudi eden s spremljavo godalnega orkestra s tolkali S. Osterca), tri 1- ali 2-glasne pesmi (*otroški zbor* = *ženski zbor*), 7 *mladinskih zborov* (a cappella ali/in s spremljavo), 7 *ženskih zborov* (a cappella ali/in s spremljavo) in 4 *otroški zbori* (a cappella ali/in s spremljavo). Posebnost je še opera, ki jo je na Golarjevo besedilo, komedijo v treh dejanjih, na libreto *Vdova Rošlinka* (hrvaški prevod *Udovica Rošlinka*, Zagreb, 1931; premiera prav tam, 1934 kot komična opera) zložil Antun Dobronić, hrvaški skladatelj, profesor kompozicije na tamkajšnji Glasbeni akademiji.²⁸

Seznam (slovenskih) skladateljev, ki so uglasbili Cvetkovo poezijo, je širok in raznolik. Tu so predstavniki različnih (skladateljskih) šol in slogov, generacij. Je pa res, da je poezija tega pesnika zelo raznolika in skoraj univerzalna, velikokrat pokrajinsko obarvana, naj bo to Sorško polje in Škofja Loka ali za kasneje Prlekija. Če med stotnijo naslovov in njihovih uglasbitev izpostavimo le *O kresu* in *Pelin rožo* (oboje sta *moška zbora* Petra Jereba) o popularnosti in enem in edinem opernem primeru na mednarodni sceni (Zagreb, Hrvaška) zagotovo o vrednosti in pomenu Cvetkove poezije, zdaj tudi bolj ali manj mednarodno afirmirane v glasbeni umetnosti na besedilo – poezijo – Cvetka Golarja, še nismo zapisali vsega. Med skladatelji, ki so komponirali svoja dela na Golarjevo poezijo (vokalna in vokalno-instrumentalna) so med drugimi²⁹ Emil Adamič, Karlo Adamič, Matija Bravničar, Danilo Bučar, Oskar Dev, Antun Dobronić (Hrv.), Anton Dolinar, Fran Ferjančič, Ivan Grbec, E. Grisold, Adolf Groebming, Emil Hochreiter, Benjamin

27 Največ iz ruščine.

28 *Vdova Rošlinka*, komedija v treh dejanjih, je izšla leta 1924. Ob prvi uprizoritvi, v Mariboru (1925) je doživela velik uspeh, zato so jo tudi večkrat uprizorili. 1. decembra 1940 so jo v Mariboru pripravili kot brezplačno gledališko predstavo za mestne reveže.

Na premieri 23. maja 1934 je naslovno vlogo Rošlinke pela Lucija Ožegović (1896–1962), takrat v Zagrebu vodilna hrvaška altistka.

29 Navedeni so po abecedi priimkov.

Ipavec, Peter Jereb, Anton Jobst, Marij Kogoj, Emil Komel, Anton Kosi, Janez Kuhar, Anton Lajovic, Anton Lavrin, Peter Lipar, Marijan Lipovšek, Slavko Mihelčič, Viktor Mihelčič, Vasilij Mirk, Franc Ksaver Mlinar-Cigale, Ivan Ocvirk, Slavko Osterc, Karol Pahor, Josip Pavčič, Ciril Pregelj, Zorko Prelovec, Stanko Premrl, Pavel Rasberger, Franc Rapotec, Janko Ravnik, Mihael Rožanc, Risto Savin (= Friderik Širca), Anton Schwab, Franc Slabe, Anton Svetek, Heribert Svetel, Breda Šček, Ivan Šček, Alojzij Šonc, Vilko Ukmar, Vinko Vodopivec, Ubald Vrabec, Ciril Vremšak, Demetrij Žebre, Martin Železnik, Avgust Živko idr. Tako imajo med navedenimi skladatelji največ uglasbenih del na poezijo Cvetka Golarja: E. Adamič (23), D. Bučar (19), A. Groebming (4), P. Jereb (9), A. Lajovic (12), P. Lipar (4), V. Mirk (7), I. Ocvirk (9), S. Osterc (4), J. Pavčič (4), C. Pregelj (5), U. Vrabec (4), M. Železnik (6) itd. V primeru uglasbitev pesmi C. Golarja gre za skrajno metrično in ritmično urejena besedila, zato verjetno tudi taka popularnost in pogosta prisotnost poezije v cvetoberu slovenskih skladateljev prve polovice 20. stol. Prav tako je univerzalnost besedil socialne lirike, ki ji je pripadal pesnik, v glasbi realsoocializma dobila neke vrste adekvatne sogovorce, sopevce. Če v tej zvezi ponovimo aktualnost in skoraj ponarodelost dveh (*moških*) zborov *O kresu* in *Pelin roža*, smo opozorili na vsebinski kot oblikovni okvir omenjene poezije in glasbe, njene aktualnosti in univerzalnosti.

Za pesmi **Manka Golarja** je ugotovljeno, da je bilo uglasbenih skoraj 50 pesmi, v glasbenem opusu pa to pomeni 61 del z njegovo poezijo; od tega 25 *mladinskih zborov* (a cappella ali/in s spremljavo, največkrat s klavirjem). Te skladbe so izvedljive tudi z *ženskim zborom*, 12 *otroških zborov* (a cappella ali/in s spremljavo, največkrat s klavirjem), so pa tudi te skladbe izvedljive še z *ženskim zborom*, 8 *mešanih zborov* (a cappella ali/in s spremljavo), 7 *moških zborov* (vsi a cappella), 5 *samospevov* pa še po dva *ženska zbora* (a cappella) in en *1-glasni* (množični ali tudi masovni) *zbor* (s spremljavo pihalnega orkestra – godbe na pihala). Marsikatera pesem je bila uglasbena večkrat in to od različnih avtorjev – skladateljev, med njimi so:³⁰ Karel Boštjančič, Danilo Bučar, Emil Glavnik, Radovan Gobec, Jani Golob, Janez Kuhar, Peter Lipar, Marijan Lipovšek, Slavko Mihelčič, Viktor Mihelčič, Makso Pirnik, Ciril Pregelj, Stanko Prek, Stanko Premrl, Janko Pribošič, Rado Simoniti, Matjaž Smolinsky, Ivan Šček, Matija Tomc, Vilko Ukmar, Zlatan Vauda, Samo Vremšak, Albin Weingerl idr.³¹ Po večkrat so te Mankove pesmi uglasbili: S. Mihelčič (10), J. Kuhar (9), R. Gobec (5), D. Bučar (5) in M. Tomc (5). Ker je Manko Golar bolj otroški pesnik in z manjšim opusom, kot ga je imel oče, živel pa je tudi kar nekaj desetletij za svojim očetom, in ker je Mankov (pesniški) opus tudi mnogo bolj pomaknjen v povojni, realsocialistični čas, je spisek skladateljev, ki so se tako ali drugače zanimali za njegovo poezijo, veliko bolj socrealističen (R. Gobec, J. Kuhar, P. Lipar, S. Mihelčič idr.), še vedno

30 Čriček, čriček ... npr. kar 4-krat; Vse dolge noči, kar 5-krat itd.

31 Navedeni so po abecedi.

pa otroško univerzalen. Tudi zato so omenjeni skladatelji največ pisali za *mladinske zборе* (kot zasedbe in forme).

Zaključek

Ker je že poezija Cvetka Golarja po mnenju literarnih zgodovinarjev uvrščena v slovensko moderno (skupaj z Ivanom Cankarjem, Josipom Murnom Aleksandrovim, Dragotinom Kettejem, Otonom Župančičem idr.), je taka tudi njegova glasbena refleksija, odseva v naboru skladateljev, ki so uglasbili njegove pesmi. V prenekateri pesmi ali kar nekaj pesniških zbirkah odseva Cvetkova neizbežna ljubezen do domačega kraja, do Gostec in širše škofjeloške okolice, vse tja prek Sorškega polja. Take so zagotovo Golarjeve pesniške zbirke *Pisano polje* (1910), *Rožni grm* (1919), *Poletno klasje* (1923), *Njiva zori* (1927), *Veseli svati* (1942) idr.

Sin Manko Golar je bil pedagog, pisatelj in zborovodja. Če je bil njegov oče Cvetko predvsem pesnik in pisatelj, razseljen po obširnem slovenskem prostoru, velja Manko za Gornjeradgončana. Največ je napisal pesmi za otroke: *Gode čriček* (1958), *Pozabljeni dan* (1967), *Jaše k nam zeleni Jurij* (1969), *Polžek je zaklenil hiško* (1989), *Počastimo domovino* (1967) idr. Med njegovimi proznimi deli so prav gotovo najbolj prepoznavne *Okrogle o Veržencih* (1973), kratke in hudomušne zgodbi- ce o Prlekijah.

Ne le da odseva poezija obeh Golarjev v literaturi, spomini nanju ostajajo še kje drugje. Poleg Cvetkove rojstne hiše, v Gostecah št. 14 pri Škofji Loki, z vgrajeno spominsko ploščo,³² spominska soba (obeh Golarjev) v njihovi nekdanji Golar-Karbovi hiši v Ljutomeru, na Prešernovi ulici 17a,³³ sta v Ljutomeru po Cvetku poimenovani osnovna šola³⁴ in ulica (Ulica Cvetka Golarja), v Škofji Loki je po njem poimenovana Osnovna šola Cvetka Golarja,³⁵ po Manku pa Vrtec Manka Golarja v Gornji Radgoni.³⁶ Oče in sin, slovenska poeta, sta pokopana ločeno, Cvetko v Ljutomeru, Manko v Gornji Radgoni. Imata pa največje spomenike v refleksiji, odsevu svoje poezije v glasbe-

Nagrobnik Manka Golarja na pokopališču v Gornji Radgoni. (vir: arhiv Občine Gornja Radgona)

32 Ob pesnikovi 90-letnici rojstva (1969) jo je postavila takratna Skupščina Občine Škofja Loka (podatki na plošči).

33 Last oziroma uporaba tamkajšnje Glasbene šole Slavka Osterca, odprta 4. 5. 2015 (spletni vir: *Prlekija on net*; pridobljeno 2. 12. 2019).

34 Golarjeva ulica 6, Ljutomer (Wikipedija; pridobljeno 2. 12. 2019).

35 Škofja Loka, Frankovo naselje 51 (Wikipedija; pridobljeno 2. 12. 2019).

36 Gornja Radgona, Kocljeva ul. 2 (Wikipedija; pridobljeno 2. 12. 2019).

nih delih, uglasbitvah svojih del, pretežno slovenskih skladateljev. Največji dokazi so ohranjeni v (zborovskih in drugih) notnih zbirkah. Te so izhajale še v času njenega, večinoma sicer ločenega življenja in dela, nekaj pa tudi še po smrti: *Album samospevov*, *Edicije DSS*, *Grlica*, *Naši zbori*, *Novi akordi*, *Otroške pesmi*, *Otroški zbori* (s klavirjem), *Samospevi* idr. Omeniti moramo še specialne, posebne zbirke in tudi skladateljske mape posameznih (slovenskih) skladateljev.

KRATICE

DSS Društvo slovenskih skladateljev
HZK Hrvatsko zemaljsko kazalište (Zagreb)
SOKOJ Savez organizacija kompozitora Jugoslavije

VIRI IN LITERATURA

Viri:

Narodna in univerzitetna knjižnica, Glasbena zbirka

Članki:

Krek, Janko: Življenje in delo Cvetka Golarja do leta 1924. V: *Loški razgledi* 5, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 1958, str. 157–172.

Mahnič, Joža: Sora in književnost. V: *Loški razgledi* 43, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 1996, str. 98–118.

Monografije:

Golar, Cvetko: *Iz spominov in srečanj*. Murska Sobota : Pomurska založba, 1963, 235 str.

Golar, Cvetko: *Poletno klasje*. Ljubljana : Zvezna tiskarna in knjigarna, 1923, 184 str. (zbirka Splošna knjižnica ; 4).

Golar, Manko: *Gode čriček*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1958, 31 str.

Golar, Manko: *Jaše k nam zeleni Jurij*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1969, 60 str.

Golar, Manko: *Polžek je zaklenil hiško*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989, 16 str. (zbirka Knjižnica Čebelica ; 306).

Jereb, Peter: *Osem zborov [Glasbeni tisk] : ob 70-letnici skladatelja Petra Jereba Zbirka slovenskih*. Ljubljana : Hubadova župa J. P. S., 193 str. 6–8 (Zbirka slovenskih zborov ; 4zv. 41)

Jereb, Peter; Golar, Cvetko: Pelin roža: V: *Zbori : mesečna revija za novo zborovsko glasbo* 2, št. 12, Ljubljana : Pevsko društvo Ljubljanski zvon, 1926, str. 18.

Jugoslovenska solo-pesma 2[Zvočni posnetek]. Zagreb : Jugoton ; [Beograd] : Sekretariat za prosvetu i kulturo Saveznog izvršnog veća ; [Zagreb] : Savez kompozitora Jugoslavije, p 1970, 1971 (Zagreb : Jugoton) (1970): II., Beograd: SOKOJ, 2 gramofonski plošči.

Jugoslovenska solo-pesma 3[Zvočni posnetek]. Zagreb : Jugoton ; [Beograd] : Sekretariat za prosvetu i kulturu Saveznog izvršnog veća ; [Zagreb] : Savez kompozitora Jugoslavije, p 1972, 1973, 2 gramofonski plošči.

Križnar, Franc: *Anton Jobst 1894–1981 : življenje in delo glasbenika in skladatelja*. Ljubljana : Pegaz, 1990, 179 str.

Summary

The Musical Literary Poetics of Cvetko Golar (1879–1965) and his Son Manko (1911–1988)

Cvetko Golar's poems are such that composers take pleasure in setting them to music and singers enjoy singing them. Composers like to use them for librettos in their vocal and/or vocal-instrumental works. Emil Adamič set about 40 of them to music, Peter Jereb about 20, including the popular Pelin roža/Wormwood flower. Heribert Svetel is famous for his works based on Golar's lyrics, for soloists and duets as well as for female and mixed choirs.

Cvetko Golar's poetic opus is undoubtedly larger and more diverse than that of his son, Manko. It is no wonder, then, that in his case 114 of his poems have been set to music: original, authorial and translations. These appear in the works of Slovene composers between 3 and 8 times. Among them, there are 51 for male choirs, 42 for mixed choirs, 27 solo songs (one of them is accompanied by a string orchestra with percussion, S. Osterc), three 1-2-voice songs (children's choir = female choir), 7 for youth choirs, 7 for female choirs and 4 for children's choirs. Another special feature is the opera based on Golar's text of the comedy in three acts, the libretto of Widow Rošlinka (based on the Croatian translation Udovica Rošlinka, Zagreb, 1931–1934 as a comic opera) was inserted by the Croatian composer Antun Dobronić. C. Golar thus has the most set to music, by the composers E. Adamič (23 works), D. Bučar (19), A. Grobming (4), P. Jereb (9), A. Lajovic (12), Lipar (4), V. Mirk (7), I. Ocvirk (9), S. Osterc (5), J. Pavčič (4), C. Pregelj (5), U. Vrabec (4) and M. Železnik (6) etc.

Sixty-one poems by Manko Golar have been set to music, by a large number of Slovene composers; including J. Kuhar, S. Mihelčič, V. Mihelčič, R. Simoniti, S. Premrl, M. Pirnik, S. Prek, M. Tomc, C. Pregelj, R. Gobec and others. M. Golar's poetry is varied and diverse, although primarily focused on children's and youth poetry. This is why it was set to music by a much larger number of Slovene composers, of course with fewer units than in the case of the father, Cvetko. The time of the two poets was also of course almost half a century apart. The time of the second, M. Golar, also reached far into socialist realism, which C. Golar had already touched upon with some poetic epics of social realism (in literature). Nevertheless, this poetry, especially in children's and youth literature, as well as in music, was the mildest reflection of those and then socialist times in art. Today, about 60 (58) works with his poetry have been identified, of which 25 are for youth choirs, 11 are for children's choirs, 8 are for mixed choirs, 5 are for male choirs, 5 are solo songs, 2 are for female choirs and one is for a single voice (mass) choir. Manko's poetic opus is more geared to post-war, socialist realism times. The reflection of composers who were interested in and used his poems in one way or another is much more socialist-realistic (R. Gobec, J. Kuhar, P. Lipar, S. Mihelčič, etc.), but still universal for children. This is one reason why all the above-mentioned composers set them to music for youth choirs (as ensembles and formats).